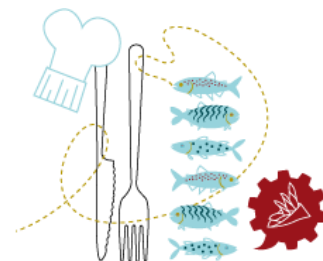

Vår saksbehandler: Benedicte Helgesen Bergseng

Vår dato:
13.11.2015
Vårreferanse
:
2015/32

Deres dato:

Deres
referanse:

Restaurant- og matfag

Referat fra rådsmøte nr. 5 2015

Dato: 22.10.15

Tid: 09:00 – 15:00

Sted: Fellesforbundet, Lilletorget 1, 0184 Oslo

Tilstede:	Fra arbeidsgiversiden:	Fra arbeidstakersiden:
	Eddy Kjær (NHO Reiseliv)	Merete Helland (NNN)
	John Magne Larsen (KS)	Bjørn Johansen (NNN)
	-	Frank Schistad (Fellesforbundet)
	-	Arild Løvaas (YS, Delta)
	Skolesiden/utdanningsmyndigheter:	Elevorganisasjonen:
	Erna Hamrum (Skolenes landsforbund)	Chris Dani Nenningsland (EO)
	Kristin Bergundhaugen (KS)	Utdanningsdirektoratet:
	Helga Hjeltnes (vara, Utdanningsforbundet)	Benedicte Bergseng (rådssekretær)
		Kari Fyhn, sak 41
Forfall:	Espen Lynghaug (vara ikke tilstede, NHO Mat og drikke)	Karl Gunnar Kristiansen, sak 41
	Margareth Skogstad (vara tilstede, Utdanningsforbundet)	
	Geir Rune Larsen (vara ikke tilstede, Utdanningsforbundet)	
	Gunnar Bakke (vara ikke tilstede, NHO Mat og Drikke)	

Dagsorden:

37.5.2015 Godkjenning av innkalling og dagsorden

38.5.2015 Godkjenning av referat fra rådsmøte nr. 4/2015

39.5.2015 Høringer

40.5.2015 Læreplansak HMS og bransjekunnskap

41.5.2015 Gjennomgang av tilbudsstrukturen og utviklingsredegjørelsen del 2

42.5.2015 Orienteringssaker

43.5.2015 Eventuelt

37.5.2015 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Vedtak:

Godkjennes

38.5.2015 Godkjenning av referat fra rådsmøte nr. 4/2015

Vedtak:

Godkjennes

39.5.2015 Høringer

Høring - endringer i læreplan for Vg3/opplæring i bedrift togelektrikerfaget

Utdanningsdirektoratet har sendt forslag om endringer i læreplan for Vg3/opplæring i bedrift togelektrikerfaget på høring. Endringene omfatter i hovedsak nye kompetansemål, men det er også gjort noen små endringer i beskrivelsen av et hovedområde og i teksten om de grunnleggende ferdighetene. Ny læreplan skal etter planen tre i kraft fra 1.8.2016.

Rådet avgir ikke høringsuttalelse i saken.

Vedtak:

Rådet avgir ikke høringsuttalelse

Høring - endring i opplæringsloven – praksisbrevordningen og godkjenning av utenlandsk fagopplæring

Kunnskapsdepartementet har sendt på høring forslag til endringer i opplæringsloven for å innføre praksisbrevordningen, en toårig praktisk opplæring, som et supplement til ordinær yrkesfaglig videregående opplæring. Departementet foreslår at praksisbrevordningen skal være et tilbud i alle fylker. Videre foreslår departementet endringer i opplæringsloven for å etablere en godkjenningsordning for utenlandsk fagopplæring.

Praksisbrev

Rådet påpeker at det er mange veier gjennom fagopplæring til arbeidslivet. Rådet har uttalt seg positivt om praksisbrevet tidligere, og er enige om å holde på dette standpunktet. Rådet vil støtte at praksisbrevordningen skal være et tilbud i alle fylker, og at ordningen ikke skal være søkbar.

Samtidig er det ulike erfaringer med praksisbrevet. Kristin Bergundhaugen og Arild Løvaas forteller om sine erfaringene fra Oslo kommune. Det har vært utfordringer knyttet til mye frafall og usikkerhet knyttet til organiseringen av opplæringstilbudet. Et eksempel er hvor mye eleven skal få i lønn. Lønnen til praksisbrevkandidater bør ikke være bedre enn lærlingers, og samtidig høyere enn stønader via NAV. Skole og bedrift har delt på basis 1 tilskudd. Det er organisasjonene som forhandler lønn, og rådet mener bedriftene må få tilskudd som dekker lønnsutgifter. Når elevene er ferdige skal de gjennomføre læretid og ta fellesfag som de ikke har hatt, noe som kan bli utfordrende for elevene. Videre har Oslo brukt lokale læreplaner fra Rogaland fylkeskommunes utprøving, men her har man plukket ut teoretiske kompetansemål og ikke praktiske. Dette har gitt utfordringer for opplæringen i bedriftene. Bedrift og skole mangler gode rutiner for samarbeid, og den lokale tilpasningen oppleves som utfordrende. Rådet etterlyser samlinger for å utveksle erfaringer mellom fylkene om hvordan praksisbrevet fungerer.

Rådet ønsker å se denne saken i sammenheng med varslet høring fra Utdanningsdirektoratet om rammer for lokale læreplaner for praksisbrevet. Høringen kommer trolig innen neste rådsmøte. Saken sluttbehandles på neste rådsmøte.

Godkjenning av utenlandsk utdanning

Rådet har uttalt seg i saken tidligere, der vi tilbakemeldte at rådet ønsket et nasjonalt organ for å vurdere utenlandsk fagutdanning. Rådet foreslo at oppgaven bør ligge til NOKUT, og at de må

basere sine vurderinger på ekstern ekspertise. Dette bør være de faglige rådene. Departementet foreslår nå disse elementene i høringen.

Rådet vil svare på denne delen av høringen, og vise til tidligere uttalelse. Rådet ønsker å fortsatt støtte forslaget om å opprette et nasjonalt godkjenningssenter og understreke at oppgaven bør legges til NOKUT. Hvis de faglige rådene skal bistå med faglig ekspertise for å vurdere innholdet i søknadene, vil dette være en ny oppgave for rådene. Rådet mener det må avklares hvilken rolle de faglige rådene skal ha, og om det følger med ressurser for å gjøre arbeidet.

Vedtak:

Rådet vil avgi en høringsuttalelse i saken, og vil sluttbehandle saken på neste rådsmøte.

40.5.2015 Læreplanssak HMS og bransjekunnskap

FRRM deltar i pilot om utprøving av mer innflytelse på Vg3 læreplaner. Rådet leverte en læreplanssak om HMS og bransjekunnskap til Udir 03.07.15, og Udir svarte rådet 03.09.15. Rådets arbeidsutvalg (AU) gjennomførte et planleggingsmøte med Udir om framdrift for arbeidet. På møtet gikk AU og Udir igjennom læreplansaken og drøftet framdriftsplan, mandat for læreplangruppe, involvering av faglig råd og evaluering av utprøvingen.

Rådet går igjennom framdriftsplanen, og er enige i forslaget. Rådet ønsker at læreplangruppa består av 7 representanter etter følgende fordeling:

Baker og konditor: 1 representant
 Pøsemaker, kjøttskjærer, slakter: 1 representant
 Industriell matproduksjon og sjømatproduksjon: 1 representant
 Butikkslakter og sjømathandler: 1 representant
 Kokk og institusjonskokk: 1 representant
 Servitør: 1 representant

I tillegg ønsker rådet en leder som er uavhengig av fag.

Rådsmedlemmene sender inn forslag til kandidater innen neste rådsmøte 2. desember.

Vedtak:

Rådet er enig om framdriftsplan, størrelse på læreplangruppa og fordeling av fag i gruppa. Forslag til kandidater sendes inn til rådssekretær innen 2. desember.

41.5.2015 Gjennomgang tilbudsstruktur og utviklingsredegjørelsen del 1 og del 2

Rådet har sendt utviklingsredegjørelsen del 1 til Udir. Kari Fyhn fra Utdanningsdirektoratet (Udir) gir rådet en muntlig tilbakemelding på redegjørelsen, og orienterer om videre prosess. Rådet har levert en god redegjørelse med mange interessante problemstillinger. Udir vil publisere redegjørelsen på fagligerad.no, men foreslår å fjerne deler om oppsummering av utviklingsredegjørelsen fra 2013/2014. Rådet vil motta en tilbakemelding og bestilling om del 2 av utviklingsredegjørelsen innen 15. november.

Rådet friskmelder fag som har utfordringer knyttet til frafall, rekruttering og lav formidlingsandel til læreplass. Udir oppfordrer rådet til å i større grad vurdere om fagene er verdsatt i arbeidslivet i del to av oppdraget. Er det rom for å slå sammen små fag der det er få læreplasser? Rådet bør vurdere de små fagene i tilbudsstrukturen. Udir ber rådet videre vurdere dimensjoneringsproblematikken i Vg2 matfag. Udir forstår at det er et stort behov for faglært arbeidskraft innen enkelte lærefag, mens elevene ønsker seg til lærefag der det er få læreplasser (baker og konditor). Finnes det andre måter å organisere dette faget på i tilbudsstrukturen?

Rådet har tidligere forklart frafallet og den lave formidlingsandelen med at elevene som velger restaurant- og matfag ofte har lave teoretiske og praktiske ferdigheter. Samtidig klarer andre utdanningsprogram i større grad å få elever igjennom, for eksempel bygg og anleggsteknikk. Hva kan forklare dette? Finnes det andre måter å organisere opplæringen på som bedre kan ivareta denne gruppen?

I redegjørelsen skriver rådet at læreplanen i kokkfaget bør være mer presis for å heve nivå og bidra til at faget ikke blir utvannet. Udir ber rådet om å jobbe videre med problemstillingen, og vurdere om rådet vil sende inn en læreplansak.

Karl Gunnar Kristiansen fra Udir påpeker at restaurant- og matfag er et av fire prioriterte utdanningsprogram i dette arbeidet. Etter myndighetenes perspektiv er det potensial for flere læreplasser innen dette utdanningsprogrammet. En ny tilbudsstruktur skal i større grad kunne ivareta behovet for å skaffe flere læreplasser. Rådet har nå identifisert utfordringer, mens neste steg er å finne løsninger. Det faglige rådet skal levere forslag til en endret tilbudsstruktur til våren. Han ber rådet vurdere om fagene er verdsatt og om fagarbeideren gjør en forskjell i bedriftene. Politisk ledelse er åpne for å vurdere ulike løsninger.

Rådet diskuterer saken og mener det er vanskelig å gjøre endringer når utdanningsprogrammet har mange elever med særskilte behov og svake teoretiske og praktiske ferdigheter. Alle elever har ikke forutsetninger til å klare videregående opplæring. NHO har diskutert kvalifikasjonskrav for å komme inn på videregående skole, for eksempel krav om å bestå. Det har også vært politisk diskutert å foreslå et 11. år for å kvalifisere elever. Rådet har erfaring med at elever blir rådgitt til å søke restaurant- og matfag hvis de har lave karakterer. Udir påpeker at rådet kan foreslå løsninger som bedre er tilpasset svake elever, men oppfordrer samtidig rådet til å særlig vurdere hvordan fagene bedre kan tilpasses arbeidsmarkedets kompetansebehov.

Rådet diskuterer hvorvidt alternative opplæringsmodeller kan være bedre tilpasset denne gruppen. Dette kan være kvalifiseringsår på videregående nivå, praksisbrev og vekslingsmodeller. Det blir påpekt at vekslingsmodeller kan passe godt til våre fag, fordi bransjene er vant til å ta inn mange ufaglærte. Samtidig mener rådet at de som faller fra er elevene som i utgangspunktet ikke har ønsket seg inn på restaurant- og matfag. Rådet diskuterer også om TAF-løp kan bidra til å tiltrekke elever som er mer motiverte og har høyere karakterer.

Rådet mener utfordringene ligger på Vg2 og Vg3-nivå, og at det behov for større grad av spesialisering. Store deler av matproduksjonen er industriell, men det er samtidig hensiktsmessig å kombinere industri og prosess med et håndverk. Kan vi lage bredere fag med spesialiseringer i ulike håndverk?

Baker og konditor blir ikke godt nok ivaretatt i Vg2 matfag, og det er behov mer spesialisering. Samtidig ser rådet at elever i stor grad ønsker å bli enten kokk og konditor. Utfordringen er at elever som ønsker å bli konditor og ikke får læreplass, ønsker å bli kokk heller enn de andre lærefagene innen Vg2 matfag. Siden de har feil Vg2 forlenges læretiden med et år. Læreplanene er relativt like innen utdanningsprogrammet, og rådet vil vurdere om overgangen mellom konditor og kokk kan være mer smidig, for eksempel ved å ha de i samme Vg2 fag. Hotellene tar inn en del konditorlærlinger, mens bakerfaget er mer rettet mot industridelen av bransjen. 22.

Samtidig som rådet mener arbeidslivet har behov for mer spesialisering, gjør dette fagene vanskeligere å tilby for fylkeskommunene og skolene. Rådet er likevel enig om å fokusere på faglig innhold, og ikke organiseringen av opplæringen. Rådet ønsker å fokusere på muligheter og løsninger fram mot levering av del to av redegjørelsen.

Vedtak:

Rådet vil be deres to arbeidsgrupper på Vg2-nivå om å forberede besvarelsen av utviklingsredegjørelsen. Rådet vil sende sin bestilling til arbeidsgruppene når rådet har mottatt tilbakemelding og bestilling fra Udir. Rådet ønsker å drøfte saken på hvert rådsmøte fram mot innlevering, og vil be arbeidsgruppene om:

- en muntlig tilbakemelding til rådsmøtet 2. desember
- en skriftlig delrapport til rådsmøte 4. februar
- Endelig innspill til rådsmøtet 11. april

Rådsekretæren vil sende et varsel til lederne i de to arbeidsgruppene.

42.5.2015 Orienteringssaker

- Orientering fra Udir

- Udir har laget en innspillside til arbeidet med å gjennomgå tilbudsstrukturen. Rådet vil få videresendt innspill som angår utdanningsprogrammet.

<http://www.udir.no/Spesielt-for/Fag-og-yrkesopplaring/vil-du-vare-med-og-forme-fremtidens-yrkesutdanning/>

- Formidlingstall:

<http://www.udir.no/Tilstand/Analyser-og-statistikk/Fag--og-yrkesopplaring/Sokere-og-godkjente-kontrakter/sokere-til-lareplass-og-godkjente-kontrakter-2015/>

- Det er satt i gang forskning på de fire prioriterte utdanningsprogram som skal følge arbeidet med gjennomgang av tilbudsstrukturen. Hensikten er å tette kunnskapshull. FAFO/NIFU leverte et kunnskapsgrunnlag, og gjennomførte en workshop om RM og kunnskapsbehov på startkonferansen i mai. Rådet spilte deretter inn noen tema. FAFO/NIFU gjennomfører nå to dybdestudier om kontor og administrasjonsfaget og IKT-faget, og ikke matindustrien. Udir er i dialog med Anne Strøm Prestvik (NIBIO) om å levere analyser av kompetansebehov i matindustrien til rådet og utvalg 3. Udir vurderer også problemstillinger knyttet til gjennomføring, elevenes motivasjon og rekruttering innen utdanningsprogrammet.

- Orientering fra rådsmedlemmer

AU har sendt et innspill om nasjonale rammer for lokal utvikling av læreplaner for praksisbrev på vegne av rådet. AU støttet opp om Udirs forslag. Saken sendes ut på høring i løpet av året.

- Deltakelse på møter og konferanser

- Invitasjon fra HiOA til leder og nestleder i faglige råd til intervju. Intervjuet gjennomføres på neste AU-møte.
- Møte om modeller for overganger fra studieforberedende til yrkesfaglige program, Kristin Bergundhaugen deltar for rådet. Møtet er utsatt til november.

- Flytskjema

Forslag til vedtak:

Rådet tar sakene til orientering.

43.5.2015 Eventuelt

Innspill om matematikk

Erna Hamrum viderefremidler et innspill fra en lærergruppe om matematikkfaget. De ønsker å øke omfanget av faget og ta det over to år.

Rådet tar saken til orientering.

Innlegg fra Halvor Spetalen om fag- og timefordeling

Halvor Spetalen er invitert til neste rådsmøte.

Rådet tar saken til orientering.

Vertskap til rådsmøte i april

Rådssekretær ber organisasjonene om å melde fra om de ønsker å være vertskap for rådmøte i april. Udir er vertskap hvis ingen melder seg.

Rådet tar saken til orientering.